

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.— Za vse druge države in Ameriko K 5.60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inerate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inerati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inerati po dogovoru. Inerati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavi: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Vojna z Romunijo.

Očiščenje Sedmograške.

Dunaj, 14. oktobra.

Južno od Hatszega se je polastil sovražnik dela obmejnega grebena; ponočni protisunek ga je vrgel nazaj. Za eno višino se boj še vrši. Očiščenje jugovzhodnih in vzhodnih obmejnih pokrajin Sedmograške hitro napreduje. Romuni smo na številnih točkah vrgli nazaj preko prelazov. Povsod, zlasti pa v govovju Görgey so nače čete vjele velike oddelke razpršenih čet najrazličnejših romunskih skupin.

Berolin, 14. oktobra.

Zasledovanje na vzhodni fronti je dobro napredovalo. Tudi ob cesti Csik Szereda-prelaz Gyimes se je sovražnik nekoliko vdal. Ob obmejnih prelazih dežele Burzey so pridobile zavezniške čete tal. Tu so izgubili Romuni 292 vjetih, med njimi 8 častnikov, ter 6 strojnih pušk. Zapadno od prelaza Vunkan smo v protisunku zavrnilo sovražne napade. Na eni točki se je nasprotnik ustalil na grebenski črti.

Dunaj, 15. oktobra.

Južno od Hatszega so obdržale naše čete v ljutih bojih obmejni hrbet v celem obsegu. Južno in vzhodno od Braševa ni prišlo včeraj do nikake bistvene izpremembe. V vzhodnem obmejnem prostoru Sedmograške očiščamo sedaj ozke kose pokrajine o gorovju Györgyö sovražnika.

Berolin, 15. oktobra.

Ob vzhodni fronti uspešni boji s sovražnimi zadnjimi četami. Ob mejnih prelazih dežele Burzey noanih bistvenih izprememb. Na obeh straneh prelaza Szurduk smo zavrnilo romunske napade. Sovražnika smo zopet prepodili z delov grebena, ki ga je predvčerajšnjem zasedel.

Dunaj, 16. oktobra.

Ob ogrsko-romunski meji nobene posebne izpremembe položaja. Boji se nadaljujejo.

Berolin, 16. oktobra.

Od Dorne Vatre so potisnile zavezniške čete nasprotnika nazaj preko doline Neagre. Na sedmograškem bojišču trajajo boji ob romunski meji.

Dunaj, 17. oktobra.

V skupinskih prostorih južno od Sabinja in Braševa je ostal bojni položaj neizpremenjen. V gorovju Györgyö je trajal romunski odpor. V kotu treh držav južno od Dorne Vatre smo prepodili sovražnika z višin vzhodno od Neagre.

Pri Dornu Vatri.

Iz Budimpešte poročajo: Po človeški razsodbi je mesto Dorna Vatra izven nevarnosti, da bi jo sovražnik zasedel. Vsled umikanja romunske severne armade v gorovju Györgyö so naše čete že 15. t. m. zasedle kot treh držav ter so naše čete dobile boljšo zvezo s četami polkovnika Pappa v najbolj južnem delu Bukovine.

Filipescu umrl.

Lugano, 16. oktobra. Italijanski listi javljajo, da je Filipescu umrl.

Bivši minister Filipescu je začel svojo karijero kot avstro-ogrski konzularni agent, pa je postal pozneje zagrižen nasprotnik Avstro-Ogrske. Delal je proti naši monarhiji že celih petnajst let in je bil poleg Jonesca od izbruha svetovne vojne najstrastnejši hujšak za vojno Romunije proti Avstro-Ogrski.

Ruska ofenziva.

Uspešni boji.

Berolin, 15. oktobra.

Na fronti zapadno od Lucka je trajalo obojestransko bojno delovanje. Močan artiljerijski ogenj,

ki se je raztezal nekako na fronto od Vjenjavke ob Stohodu do vzhodno od Gorohova, je uveljavil ruske napade, ki so ostali včeraj omejeni na gozdno pokrajino južno od Zaturčev in na pokrajino pri Bubnovu in ki smo jih zavrnilo. Tudi med železniškima progama iz Pluhova in Rohatina v Tarnopol in ob Narajovki je bilo živahnejše. V Karpatih smo zopet zavzeli dne 21. septembra izgubljeni vrh Smotrec. V odseku Kirlibabe so imele avstro-ogrške čete uspehe v napadu ter vjele 444 mož.

Živahnejši boji.

Dunaj, 16. oktobra.

V kotu treh držav južno od Dorne Vatre smo potisnili Ruse preko prelaza Negra nazaj, pri čemer so pustili 1 častnika, 217 mož in 2 strojni puške v naših rokah. Pri Kirlibabi smo vjeli v zadnjih bojih 5 častnikov, 1097 mož ter vplenili 5 strojnih pušk, na Smotrecu smo vjeli 3 častnike in 381 vojakov. V obeh odsekih so se včeraj ponesrečili ruski protisunki. V pokrajini Ludove so se polastili bavarski bataljoni neke sovražne pozicije.

Ob Narajovki, ob gorenjem Seretu in jugozapadno od Brodov je morala armadna skupina generalobersta von Böhm-Ermollija zavrnilo močne sovražne napade. Sovražnik je bil povsod s težkimi izgubami vržen nazaj. Armada generalobersta von Terszytjanszkega je stala ves dan pod težkim ruskim artiljerijskim ognjem. Na obeh straneh Zaturčev je prodrla tudi sovražna infanterija v napad, ki se je večkrat ponovil zlasti pri ravno imenovanem kraju z veliko uporabo mas. Zopet je imel sovražnik težek neuspeh.

Berolin, 16. oktobra.

Zapadno od Lucka so se vsled silnega artiljerijskega ognja zlomili pripravljeni močni napadi v odseku Zubilno-Zaturči s težkimi izgubami za sovražnika. Tudi južno od železnice Brodi-Lvov in ob Graberki so se ponesrečili delni sunki. Močne ruske sile poslano v globokih vrstah, toda brezuspešno v napad ob Narajovki med Lipnico

PODLISTEK.

Vladimir Korolenko.

Brez besede.

Dalje.

Čez trg sta hitela z drugimi, potem sta pa zavila v stransko ulico ter vstopila v neko klet, kjer je bilo zbranih že tucat ubežnikov, ki so bili deloma žalostni, deloma vidno zadovoljni z uspehom današnjega dne. Žalostni so bili starejši, zadovoljni mlajši in med temi tudi dolgonogi rešitelj Matveja. Očividno je bil prav zadovoljen z načinom, kako se je Matvej pogovoril s policijo. On in nekateri njegovih tovarišev so sledili Matveju, ko si je le-ta napravil pot. Potem pa, ko je množica prestrašeno obstala ter ni vedela kaj početi, je takoj razumel, da ne preostaja drugega kakor izginiti, zakaj stvar je postajala zelo resna. Smatral pa je za svojo dolžnost, pomagati tudi tujcu.

Iz stranske ulice so Matveja peljali v nek dolg, ozek in precej temen prostor. Tukaj se je drenjalo kakih dvajset do trideset oseb, ki so, čuteč se na varnem, živahno razpravljale o dogodkih tega dne. Kregali so se: eni so povdarjali, da se je zborovanje popolnoma po nepotrebnem motilo, drugi pa so poizkušali dokazati, da se je vse kar najbolje posrečilo in da bo rabuka s policijo gotovo bolje učinkovala, kakor „preveč trezne besede“ mistra Hompersa. To pa je dovedlo prepirajoče do vprašanja: „Kaj naj počnemo s čudnim tujcem?“

Stopili so k Matveju ter ga nagovarjali v različnih jezikih. On pa jih je gledal poln obupne žalosti ter venomer ponavljal: Minesota . . . Dyma . . . Lozinskij.

Naposled je dolgonogi mladenič prišel do sklepa, da ne kaže drugega nego preobleči Matveja ter ga po železnici poslati v Minesoto. Preskrbeli so obleko, ki je koj začela pokati v šivih, ko so Matveja tlačili vanjo, ter poslali po brivca, ki je bil član te družbe. Najprej se je hotel Matvej braniti, a ko je pokazal mladi zaščitnik z značilno kretnjo na vrat, je razumel in se udal v usodo. V desetih minutah je zrl na Matveja iz zrcala popolnoma tuj obraz s kratko pristriženimi brkami in amerikansko brado.

Mladi mož je Matveja potipljal po ramah. Loziščan je razumel, da so ti ljudje radi njega v skrbeh. Zvečer je šel poslušno z mladimi ljudmi na kolodvor. Tukaj so mu odvzeli denar, kupili vozni listek, ki so mu ga vtaknili za klobuk ter mu ostanek dali nazaj. Tik pred odhodom vlaka je prinesel dolgin še steklenico jabolčnega vina, velik kos belega kruha in nekaj sadja, vse lepo zloženo v košarici. To je Matveja iznova ganilo in srčno je objel svojega dobrotnika.

„Ti si mi kakor brat,“ mu pravi Matvej. „Nikoli te ne bom pozabil . . .“ Dolgin ga je potikal na ramo in vsa družba je zrla veselo se smeje za vlakom, ki je Matveja odpeljal skozi predore in ceste, ter, kakor se je semtertja zdelo, tudi čez strehe. Nekoliko časa so hitele mimo oken železniškega voza še hiše tega prokletega mesta, potem se je zasvetila modrina vode, prišlo je zeleno hribovje z vilami, ki so stale sredi vrtov, lepi otočki na veliki reki, temnomodro nebo, oblaki . . . Potam je vzhajala kakor včeraj na obrežju, velika luna, ki je obvisela v modrikasti sopari nad gladino reke.

Košarica z jedili, ki jo je imel v rokah v kotu voza sedeči trudni človek, se je nagnila na stran in nekoliko hrušk je padlo iz nje. Sosed jih

je pobral, ter tiho vzel košarico iz rok spečega ter jo postavil poleg njega. Potem je prišel sprevodnik ter vzel, ne da bi zbudil Matveja vozni listek izza njegovega klobuka ter ga zamenjal s številko zaznamovano marko. V trdnem spanju je sedel orjaški človek in obraz se mu je semtertja krčil v žalosti in semtertja so mu vztrepetale ustnice v bojazni.

XXII.

Kasneje se je Matvej vozil še večkrat z isto železnico. A zdelo se mu je v Ameriki že vse drugače kakor v onih žalostnih dnevih, ko ga je odpeljal vlak iz New-Yorka, ne da bi vedel kam. Krasna obrežja Hudsona je prespal in zbudil se je šele v Syrakusu.

Od Detroita ni ostalo Matveju drugega v spominu, kakor to, da je bilo videti, kakor bi bila železnica s tirom in vlakom vred plavala na vodi. To je bilo že prihodjo noč in na nasprotnem obrežju reke se je razprostiralo neznansko široko mesto, ki je plamtelo in lesketalo s svojimi modrimi, belimi in rmenimi lučicami. Potem je v jutru pihal vlak mimo Chicage. Na desni strani je valil, liki orjaško morje, Michigan svoje valove tik do tira in na obzorju se je prikazal parnik . . . Še nekoliko ur vožnje ob obrežju — Milwaukee — in železnica je zavila proti zapadu.

Mesta so postajala manjša in priprostejša. Vožnja je šla mimo gozdov in rek, mimo polja in koruznih plantaž . . . In v isti meri kakor se je menjavala pokrajina ter je udarjal skozi okna sveži veter polja in gozdov, v isti meri je Matvej vedno pogosteje stopal k oknu ter z vedno večjim zanimanjem ogledoval zemljo, ki le hitro in površno pred Loziščanovimi očmi zagrinjala mirne slike znane življenja.

(Dalie.)

Dolno in Skomorócki. Tudi tu smo mogli prizadejati sovražniku težke izgube.

Odbiti silni napadi.

Dunaj, 17. oktobra.

V Gozdnatih Karpatih in južno od Dnjestra smo zavrnili posamezne ruske sunke.

Bitke ob Narajovki in v Voliniji trajajo. Sovražnik si je iztekel v obeh prostorih zopet težke poraze. Južno od Lipnice Dolne so naskakovale ruske mase tja v noč pozicije nemških čet; vse zaman. Nemški armadni bataljoni so sunili za zavrnjenim sovražnikom tja v njegove jarke ter se tam vstali. Rusi so pustili 39 častnikov, 1900 mož in 10 strojnih pušk v rokah naših zaveznikov. V Voliniji so se namerili ruski napadi zopet proti nemškim in avstro-ogrskim četam generalobersta von Tersztyjanszkega. Po silnem obstreljevanju so prodrle popoldne med Pustomiti in Svinjuhi zapadno od Bubnova, južno od Zaturčev in med Zaturči in Kisjelinom ruske kolone. Sovražni naval se je obnovil kljub silnim izgubam na posameznih točkah trikrat, severno od Zaturčev celo do desetkrat. Tudi ta sila nadmočnih mas ni zadostovala, da bi omajala hrabre branitelje. Sovražnik ni predril nikjer. Naše čete so dosegle popolen uspeh.

Dunaj, 19. oktobra.

Jučno Zborova uspešna podjetja naših predstraž. Pri armadi generalobersta von Tersztyjanszkega so bili odbiti sunki oddelkov ruske garde in ob gorenjem Stohodu smo zavzeli nekatere sovražne jarke.

Podmorski čoln pred Aleksandrovskom.

Novo rusko pristanišče ob Murmanski obali Aleksandrovsk je bilo, kakor znano, bombardirano od nemškega podmorskega čolna. Ta je razdejal brzojavno in brezžično postajo in upraviteljsko poslopje. V pristanišču je potopil neko novo vladno barkaso ter poškodoval dva a. g. leška parnika. Ruski in angleški torpedni lovci stražijo sedaj obal. Sedaj je ves promet ustavljen. Orambo Murmanske obali je prevzel angleški admiral Forsell, orambo Arhangeljska pa admiral Ogorov.

Ruski proračun.

Rusko finančno ministrstvo objavlja proračun za leto 1917. Redni dohodki znašajo 3988 milijonov rubljev, izredni 6 milijonov; brez vojnih izdatkov znašajo redni izdatki 3734 milijonov, izredni izdatki pa 343 milijonov. Proračun vsebuje torej primankljaj 73 milijonov. Dohodki se zvišajo napram 1916 za 966 milijonov ali 32%, izdatki za 447 milijonov ali 14%.

Ruski notranji minister o vojni.

Petrograd, 15. oktobra. Ruski notanji minister je izjavil v razgovoru z zastopniki moskovskega časopisja, da se mora ta vojna dobojevati do konca. Ta vojna se razlikuje od vseh dosedanjih vojen. Nikdo se ne spominja podobne vojne. Ves ruski narod se bojuje z vsem svojim bitjem in z vso krvjo.

Rusija in ententa.

Iz Rima pzročajo iz dobro informiranih krogov, da gre ruski veleposlanik pri Quirinalu 20. oktobra Luzern na dopust. Istočasno bodo baje štirje ruski generalstabi častniki iz italijanskega glavnega stana odpoklicani. Odnosaji med Sonnikom in ruskim veleposlanikom baje niso posebno dobri in jih tudi zadnje carjevo pismo kralju ni izboljšalo.

Zatrjuje se, da Rusija ni podpisala londonske pogodbe iz septembra 1914 glede separatnega mira, vsaj ne v tem smislu, kakor se je iz Londona razglasilo. Rusija je baje predložila lasten pakt s posebnimi pogoji, ki so jih vse ententne države sprejele in podpisale.

Italijanska ofenziva.

Osma italijanska ofenziva odbita.

Dunaj, 14. oktobra.

Ker je potekel tudi včerajšnji dan ob primorski bojni fronti mirno, je smatrati osmi veliki italijanski naval z boji dne 11. oktobra za odbit. Se bolj, kakor v zadnjih bitkah, je sovražnik to pot zbral svoje sile proti južnemu krilu. Med morjem in višino vzhodno od Gorice sta bili postavljeni v boj III. in deli II. armade, vsega skupaj kakih 16 infanterijskih divizij z zelo silno artiljerijo in številnimi baterijami strojnih pušk. Naši nad vse hrabri branitelji Krasa so vzdržali cel teden v najhujšem ognju ter so nato tri dni kljubovali neprestanim naskokom številno premočnega sovražnika tako dolgo, da so ga prisilile njegove izgube ustaviti napad.

Dunaj, 15. oktobra.

Bojno delovanje je ostalo v splošnem slabotno. Na Goriškem so napadli Italijani danes jutraj naše pozicije na višinah vzhodno od Sobra. Ta sunek se je razbil deloma že v našem artiljerijskem ognju, deloma smo sovražnika zavrnili v boju moža proti možu.

Vzhodno od Tridenta smo v boju v zraku zbili sovražno letalo tipa „Farman“.

Dunaj, 16. oktobra.

V bojih pri Sobru (Za obrši?) so naše čete vjele 2 častnika in 212 mož ter vplenile 3 strojne puške.

Torpedirana italijanska križarka.

Berolin, 17. oktobra.

Wolffov urad poroča: Eden naših podmorskih čolnov je dne 7. oktobra torpediral v Sredozemskem morju varovano italijansko križarko „Libia“ ter jo s torpedom težko poškodoval.

Dunaj, 19. oktobra.

Boji v ozemlju Pasubia so se obnovili s povečano srditostjo. Mestoma se je posrečilo sovražniku vdreti v našo najsprednejšo črto. Vrla polka št. 1 in 3 tirolskih cesarskih lovcev pa sta dobila vse pozicije zopet nazaj, vjela 1 bataljonskega poveljnika, 10 drugih častnikov in 153 mož ter vplenila 2 strojni puški. Ponovljen italijanski napad je bil odbit. Močni sovražni oddelki, ki so se zbirali pred hrbtom Roite, so bili z ognjem naše artiljerije zadržani.

Dogodki na morju.

V noči od 12. na 13. t. m. je neka naša hidroplanska flotilja iznova uspešno obložila z bombami vojaške objekte v Trziču in Škocijanu. Dne 13. t. m. zvečer so napadli naši hidroplani ladjedelnice Adria v Trziču in mnogokrat zadeli. Sovražni letalci so metali bombe na staro pristanišče v Trstu in blizu Miramara, niso pa napravili nobene škode. Naša letala so jih zasledovala ter je linijski poročnik Banfield prisilil sovražnega letalca, da se je za sovražnimi črtami v strmem poletu spustil na tla. Pri vseh podvzetjih so naša letala brezuspešno obstreljevali.

Vzdržati do konca, eksistenčna potreba Italije.

V nedeljo je govoril v Turinu minister Ruffini in v Miranu pri Benetkah državni podtajnik Foscari. Oba sta naglašala, da za Italijo je vzdržati do konca eksistenčna potreba že glede na njeno bodoče stališče. Foscari je poudarjal posebno italijanske zahteve glede Sredozemskega morja.

Italijanski uspeh pri Novi vasi.

Edini italijanski uspeh je Nova vas. Vojni poročevalci pravijo, da deloma vsled pritiska premoči, deloma, da se morejo italijanske pozicije bolj flankirati, smo svoje čete postavili v pripravljeno pozicijo v ozadju. Na delu 2 km se raztezajo naše pozicije 600 do 700 korakov za prvotno črto. Italijani niso sledili našim četam na tej kratki razdalji, poslali so samo patrolje, tako da je bilo mogoče tuintam pozicijo še popraviti za 100 korakov naprej. Vpognitev v nači poziciji za Italijane ni posebno ugodna, ker tam jih more zajeti naš koncentrični artiljerijski ogenj. Uspeh pri Novi vasi stane Italijane lahko en polk vsak dan.

Na Balkanu.

Macedonska fronta.

Bombardiranje Kavale.

Dunaj, 13. oktobra.

Italijanska zračna flotilja je obložila včeraj Kavalo z bombami. Več žen in otrok je bilo ubitih. Avstro-ogrski bojni letalec, ki se je dvignil v zasledovanje, je zbil med izlivom rek Skumbi in Semeni neko letalo tipa Caproni. Aparat je bil lahko havariran, dva letalca sta mrtva, trije so zbežali.

Berolin, 13. oktobra.

Na obeh straneh železnice Bitolj—Florina živahni artiljerijski boji. Srbski napadi v loku Črne tudi včeraj niso imeli uspeha. Na fronti ob Strumi boji s sovražnimi izvidnimi oddelki. Sovražni ogenj s kopnega in z morja na pozicije pri Orfanu.

Berolin, 14. oktobra.

V loku Črne so se ponesrečili obnovljeni, tudi po noči nadaljevani srbski napadi. Položaj je neizpremenjen.

Berolin, 15. oktobra.

Močni sovražni napadi zapadno od železnice Bitolj—Florina so se ponesrečili. Poskušene napade vzhodno od železnice smo potlačili. Trajni boji ob loku Črne brez izpremembe položaja.

Berolin, 16. oktobra.

V odseku Črne na obeh strkneh Broda niso imeli silni, ponoči ponovljeni napadi srbskih čet nobenega uspeha. Tudi delne sunke pri Gruništu in severno od Nidže planine smo z velikimi izgubami za sovražnika zavrnili.

Berolin, 17. oktobra.

Ob makedonski fronti smo zavrnili krajevno omejene napade pri Gradešnici (južno od Bitolja), ob Črni in severno od Nidže planine.

Konec grške neodvisnosti.

Z Grško je pri kraju. Brodovje je izročeno in razoroženo, obrežne utrdbe desarmirane ali predane, najvažnejše železnice so edstopljene tujcem za tuje vojne namene, armada je po nalogu inozemstvu demobilizirana in se nahaja deloma v upor proti lastni vladi, telegraf in telefon sta v rokah inozemcev. Grška kot neodvisna država dejansko ne obstoja več. Nje velike prijateljice, države-zaščitnice so jo ščitile tako dolgo, da je poginila. Na tako ciničen način, da še kaj takega v svetovni zgodovini nismo videli, so imele te države polna usta lepih fraz, da hočejo ščititi slabotne in ravno tako cinično so v lastnem interesu izrabile ali pa zlorabile slabost svojih varovancev.

Atene zasedene.

Curih, 13. oktobra. „Tagesanzeiger“ poroča iz Pariza: Četverozvezne čete so zasedle grško glavno mesto. Javna poslopja in vojašnice se nahajajo v rokah francoskih in angleških krdel.

Ententa hoče tadi grško armado.

Rotterdam, 13. oktobra. Londonska „Morning post“ javlja: Četverozveza bo še ta mesec zahtevala, da ji Grška izroči oziroma pusti razorožiti svojo armado.

Zadnja ponudba entente kralju Konstantinu.

London, 12. oktobra. Iz Aten poročajo: Diplomati četverozveze so predlagali svojim vladam, da naj se kralju Konstantinu še enkrat da priložnost, da se udeleži vojne na strani entente. Ententa naj sporoči grški vladi, da se je invazija Bolgarov v grško ozemlje, ne tleč dovolj, da bi upravičila ententno intervencijo, da pa je četverozveza v slučaju da napove Grška Bolgariji vojno, pripravljena jo na vso moč podpirati, da bo mogla pregnati sovražnika, nadalje, da je četverozveza pripravljena podati pozneje materialne dokaze, da ni nikdar prenehala se interesirati za Grško. Četverozvezne vlade razpravljajo sedaj o tem predlogu svojih atenskih poslanikov.

Ententa domača na Grškem.

London, 13. oktobra.

„Morningpost“ poroča iz Aten 13. t. m.: Preteklo noč je zasedel izkrcani francoski oddelek atenski kolodvor železnice v Lariso ter je preprečil odhod z mornarji zasedenega vlaka v Larso. Ententne čete so v Atenah zasegle ves za Lariso namenjeni grški vojni material. Grški vodilni policijski uradniki so bili odstavljani. Njih mesta so prevzeli ententni častniki. Francoski poveljnik na Krfu je prepovedal odhod 500 grških vojakov iz preveze, ki jih je grška vlada odpoklicala.

Nove zahteve četverozveze.

Atene, 13. oktobra. Reuter: Admiral Fournier je poslal grški vladi noto. v kateri zahteva pravico kontrole nad grško policijo ter da naj se grškim državljanom prepove nositi orožje. Nadalje naj se prepove pošiljanje vojnega materiala v Tesalijo in konfiscira za izvoz v Tesalijo določeno pšenico. Grška vlada je vse te zahteve akceptirala.

Razpust renervistovskih lig.

Zeneva, 15. oktobra. Zastopniki entente v Atenah proglašajo zveze grških rezervistov za razpuščene. Smatra se, da bodo dali voditelje rezervistov zapreti.

Dve vladi na Grškem.

Zeneva, 14. oktobra. „Journal“ poroča iz Aten: Provizorična vlada v Solunu je sestavljena tako-le: Venizelos, ministrski predsednik; Negropontis, finance; Polotos, zunanje zadeve; Argyropoulos, državni podtajnik za zunanje zadeve; Miaulis, mornarica; Sophulis, notranje zadeve; Dingas, prosveta; Michalokupulos, trgovina. Spyrosimus je bil imenovan za predsednika zbornice. Venizelos namerava sklicati staro grško zbornico z venizelistično večino k zasedanju, češ, da je bila ta zbornica protiustavno razpuščena. Danes je izšla prva številka uradnega lista solunske provizorične vlade. Uradni list publicira celo vrsto naredb o uvedbi davkov, konsifikacij raznih premoženj, imenovanja uradnikov, razpis naborov in pozivlja prebivalstvo otokov in nove Grške, da se naj pokori v bodoče edino le provizorični vladi. Govori se, da hoče Venizelos proglasiti Solun za glavno mesto Grške.

Venizelos prosi za priznanje entente.

London, 13. oktobra. Venizelos je zaprosil četverozvezne države, da naj priznajo provizorično vlado v Atenah. General Sarrail ter konzuli Francije, Anglije, Rusije, Italije, Srbije, Belgije in Romunije so posetili Venizelosa. Venizelos je zastopniku lista „Echo de Paris“ izjavil, da upa, da se bodo njegovi načrti posrečili. Položaj kralja smatra po dogodkih 11. t. m. za nevzdržljiv.

Državni bankerot.

Hamburg, 16. oktobra. Iz Londona poročajo: Londonski finančni krogi trdijo, da je pričakovati na Grškem državnega bankerota. Posestniki grških obligacij, katerih je posebno mnogo v cen-

trajnih državah, bodo hudo prizadeti. Grška državna blagajna bi bila morala v septembru kriti najmanj 20 milijonov frankov nujnih terjatev, imela pa je le 360.000 frankov na razpolago.

Francija in Anglija priznavata Venizelosovo vlado.

Lugano, 16. oktobra. Iz Pariza javljajo: Francija in Anglija ste priznali provizorično vlado v Solunu in na Kreti. Ostale države četrverozveze se še niso odločile.

Ententne čete v Atenah.

Lugano, 17. oktobra. Dva ententna transportna parnika sta izkrcala v Pireju 1000 mornarjev aliiranih držav, ki so zasedli mestno hišo, kolo-dvore, v Atenah in Pireju ter baterije v Kastelli. Mesto je mirno. Ministrski svet je bil sklican k nujnemu posvetovanju. Vso noč je vladal med Atenami in Tatoiem izredno živahen promet. Vsi dvorni uradniki so bili poklicani v palačo.

Ententa se je polastila tudi velikih grških ladij.

Atene, 17. oktobra. Posadke aliiranega bro-dovja so prevzele grške vojne ladje „Georgios Averof“, „Kilkis“ in „Lemnos“. Grške posadke so bile izkrcane in poslone v Atene.

Demonstracije v Atenah.

London, 18. oktobra. Reuter poroča 16. t. m. iz Aten: Pri mornariški paradi se je zbrala izredno velika množica ter zlasti mnogo rezervistov. Po paradi je prišlo do demonstracij na ulicah. Demonstrante so vodili voditelji rezervistovskega gibanja in znani Gunaristi. Manifestanti so nosili z lovorjem ovenčane podobe kralja Konstantina. Obhoda se je udeležilo mnogo vojakov in mornarjev. Pred angleškim poslaništvom so delali razne žaljive kretnje in opazke.

Pred mestnim gledališčem se je zgodilo več incidentov. Admiral Fournet je bil izžvižgan in množica je potisnila skupino francoskih trgovcev, ki so prišli iz gledališča, nazaj. Angleško-francoska policija je aretirala nekatere rezerviste, ki so huj-skali. Danes zvečer se zbralo na trgu Omonide 3000 do 4000 ljudi, ki so se podali z grškimi in ameriškimi zastavami na Vseučiliško cesto. Pred ameriškimi poslaništvom se je množica ustavila, protestirala proti izkrcanju ententnega detašmaja in njega navzočnosti v Atenah ter je prosila za varstvo. Amerikanski poslanik pa ni bil navzoč. Nato so korakali manifestanti, pojoč grške narodne pesmi, po ulicah.

Francoske čete pred kraljevo palačo.

London, 18. oktobra. „Daily News“ poročajo 17. t. m. iz Aten: Oddelek francoskega vojaštva je zapustil gledališče ter se utaboril v nasadih Zappaleon blizu kraljeve palače. Francozi so korakali prav tiho skozi glavne ulice. Pol ure poz-neje je obkolil kraljevo palače bataljon grške in-fanterije.

Ententa namerava kralja odstaviti?

Curij, 19. oktobra. Angleški listi namigujejo, da namerava četverozveza kralja Konstantina odstaviti. „Daily Mail“ piše, da ovirajo ta načrt le rojalistični pomisleki gotovih krogov, ki ne marajo, da bi Grška po detronizaciji kralja postala repu-blika.

Rotterdam, 19. oktobra. „Times“ poroča: Princ Jurij je prinesel kralju Konstantinu ultima-tum, ki pozivlja kralja, da naj izroči vlado Veni-zelosu, ako hoče rešiti svojo dinastijo.

Bern, 19. oktobra. „Bund“ poroča iz in rus-kega vira: Ruski poslanik v Atenah Demidov je po nalogu svoje vlade zastavil ves svoj vpliv, da ostane kralju Konstantinu krona ohranjena.

Francosko-angl. ofenziva.

Bitka ob Sommi.

Berolin, 15. oktobra.

Močan artiljerijski boj na obeh straneh Som-me, ki se je razširil preko Ancre na sever in do-segel na fronti Barleux - Ablaincourt veliko silo. Angleški napadi so dovedli severno od Thiepvala do boja moža proti možu v naših črtah. Na eni točki se je sovražnik vstalil, drugod smo ga pov-sod s težkimi izgubami zavrnili. Francozi so na-padali med Barleuxom in Ablaincourtom; stali so se v vasi in cukrarni Genermont. V ostalem smo jih zavrnili. Južni del Ablaincourta je v naši posesti.

Berolin, 16. oktobra.

V bojni pokrajini Somme je trajalo čez dan živahno obojestransko artiljerijsko delovanje. An-gleški sunek severo-vzhodno od Gueudecourta je vdrl v majhni širini v naše najsprejdnje jarke. V protinapadu pa smo jih popolnoma zopet vzeli na-zaj. Zjutraj in zvečer so napadli Francozi pozicije zapadno od Saillyja, bili pa so zavrnjeni jugo-za-padno od vasi z novim protisunkom.

V Argonih in na obeh bregovih Mose je ar-tiljerijski ogenj od časa do časa oživel.

Berolin, 17. oktobra.

Na mnogih točkah fronte živahno delovanje patrolj in živahno streljanje.

Pri armadni skupini prestolonaslednika Ru-prehta so ležale pozicije na obeh straneh Somme čez dan pod močnim artiljerijskim ognjem, na ka-teri smo krepko odgovarjali. Pri borbi proti sov-ražnim baterijam so imeli naši izvidni letalci dra-goceno delo. Napadi so se vršili zvečer severno od reke na priklopne črte pri Gueudecourtu in Sallyju južno proti našim pozicijam severno od Fresnesa-Maiancourta. Pri Gueudecourtu so se zlomili napadi v zapornem ognju, pri Saillyju in Fresnesu so se zlomili v bližinskem boju, ki za majhne kose jarkov še traja. Naši bojni letalci so zbili 6 sovražnih letal, od teh 3 za sovražnimi čr-tami. Stotnik Bölke je zopet izločil 2 nasprotnika iz boja.

V Champagni smo zavrnili francoski sunek severno od Le Mesnila, v pokrajini Argon in Mo-se je bil artiljerijski boj mestoma živahen.

Berolin, 18. oktobra.

Artiljerijski boj je dosegel zlasti severno od Somme v širokih odsekih precejšnjo silo. Med Le Sarsom in Gueudecourtom so napadli Angleži, od Les Boeufsa do Rancourta pa zvečer Francozi. Naš uničevalni ogenj na polne sovražne jarke, iz katerih naj bi se izvršil napad, je zlomil na obeh straneh Eaucourt l' Abbayeja napad že v pričetku. Pri Gueudecourtu je prišlo do silnih bližinskih bo-jev, v katerih smo svoje pozicije popolnoma obdr-žali. Francoze, ki so prodrli iz pokrajine pri Mor-valu in Rancourtu, smo po trdem boju zavrnili. V Sailly je sovražnik vdrl. Boj se tam še vrši. Ob strani glavnih napadalnih točk pri Thiepvalu-Cour-celettu in Bouchavesnesu niso prinesli sunki na-padalcu nobenega uspeha. Pet sovražnih letal je podleglo v boju v zraku.

Berolin, 19. oktobra.

Severno od Somme včeraj zopet uspešen velik bojni dan! V težki borbi smo prepregili nov prediralni poskus Angležev med Le Sarsom in Morvalom. Njihovi napadi, ki so jih izvrševali tam od zore do opoldneva proti našim žilavo branje-nim, v bližinskem boju ohranjenim ali pa s proti-sunkom zopet dobljenim pozicijam, so se deloma ponesrečili že v našem silnem, dobro urejenem artiljsrijskem ognju.

Delo nemških podmorskih čolnov v Sredozem-skem morju.

Berolin, 19. oktobra.

Naši podmorski čolni so v Sredozemskem morju potopili: Dne 4. oktobra prazni angleški transportni parnik „Franconia“ z 18.150 tonami, dne 11. oktobra oboroženi angleški transportni parnik „Crosshill“ s 5002 tonami s konji in srb-skim spremnim moštvom, dne 12. oktobra oboro-ženi angleški težko obloženi parnik „Sebek“ s 4600 tonami. „Crosshill“ in „Sebek“ sta bila na poti v Solun.

Novi francoski zrakoplovi.

Nad Parizom sta imela baje te dni vaje dva najnovejša francoska zrakoplova, zgrajena po naj-novejših vojnih izkušnjah. Nova zrakoplova sta dolga in podobna „zeppelinom“.

Amerikanci na zapadni fronti.

Fransoski listi poročajo, da bo poslala ka-nadska vlada v kratkem ameriško legijo na za-padno fronto. Ameriški legijonarji imajo svoje častnike ter nosijo na čepici kokardo v obliki zvezde.

Zaplenjena nemška in avstrijska posest na Francoskem.

Iz francoskih virov je razvidno, da je tam okroglo 8000 trgovin in drugih posesti nemških in avstro-ogrskih državljanov pod prisilno upravo 173 upraviteljev. Dohodki iz te posesti so znašali kon-cem marca 1915 vsoto 25 milijonov frankov, kon-cem marca 1916 pa 108 milijonov.

* * *

„Bremen“ uničena.

„Pommersche Tagespost“ št. 281 poroča iz Bremena „iz absolutno zanesljivega vira“ sledeče: „Trgovski podmorski čoln „Bremen“ je bil, ko je na irskem bregu srečno ušel lovilni mreži angleš-kega podmorskega čolna, torpediran v nekem ameriškem pristanu“.

O trgovskem podmorskem čolnu „Bremen“ se že nekaj časa nič več ne sliši. Poročalo se je, da je do-speldne 26. sept. v ameriški pristan New-London in po predpisih poklical pristanskega voditelja — od tedaj ni o tem čolnu nikakega glasu več. Pač je pa 4. oktobra poročala „Neue Züricher Zeitung“ vest, da so v ameriški državi Maine potegnili iz morja rešilni pas z napisom „Bremen“ in je pariški „Temps“ ob istem času pisal: „Mi, ki smo že več tednov vedeli, kako je s to ladjo, smo se na tihem smejali in čakali, da se prikaže druga ladja „Bremen“. Zdaj pa to ni več mogoče, ker so našli rešilni pas z zaznambo „Bremen“.

Nemški listi listi zanikajo to vest, češ, da ni o tem še nič znanega. „Pommersche Tagespost“ je bila radi tega poročila uradno ustavljena.

Norveška proti Nemčiji.

Berolin, 19. oktobra. „Norddeutsche Allg. Ztg.“ poroča, da se obrača odredba norveške vlade glede nastopa proti podmorskim čolnom očitno v bistvu samo proti Nemčiji ter torej ne odgovarja duhu prave nevtralnosti. Nemški poslanik v Chri-stianiji je dobil naročilo, da odločno protestira proti postopanju norveške vlade.

DNEVNE VESTI.

Avdijence. Cesar je sprejel v soboto v po-sebno dolgih avdijencah zunanjega ministra barona Buriana, berlinskega veleposlanika princa Hohen-lohe in vojnega ministra barona Krobotina.

Skupni ministrski svet. 16. oktobra, se je vr-šil na Dunaju pod predsedstvom barona Buriana skupni ministrski svet, ki je trajal od 10. dopoldne do poznega večera.

Avstrijski državni zbor. Tudi dunajski ob-činski svet se je oglašil za sklicanje državnega zbora. Župan dr. Weiskirchner je celo trdil, da je nastalo v vseh krogih prebivalstva mogočno giba-nje za obnovitev ustavnih razmer v parlamentu in je v imenu vseh strank dunajskega občinskega sve-ta izrekel trdno prepričanje, da stori vlada vse kar omogoči parlamentarno delovanje.

Odlikovanje. C. kr. rezervni poročnik Milan Peterlin je odlikovan z vojaškim zaslužnim križcem III. reda z vojno dekoracijo.

Uvedba nakaznic za meso. Vlada namerava uvesti nakaznice za meso ter istočasno določiti maksimalne cene za meso. Prehranjevalni urad se bavi nadalje z ureditvijo prodaje in cen mleka in mlečnih izdelkov. Prepovedal se bo tudi izvoz ja-bolk, uvedene bodo maksimalne cene za ribe in predpisano bo za železniški transport nekaterih ži-vil transportno dovoljenje.

Važno za ljudi, ki imajo svojce v Ameriki. Po mnogih prizadevanjih se je bankirju Henry Z. Zaro, per adres. Drazdanska banka (Dresdener Bank) Berlin W. 8, posrečilo, vzpostaviti zvezo z v Ameriki živečimi sorodniki avstrijskih državlja-nov. S tem je v Avstriji bivajočim omogočeno, dobivati iz Amerike denarne podpore. Glede po-jasnile se je obrniti na zgorajšnjo adresu.

Pritožbe radi pomanjkanja sladkorja. V zad-njem času se čujejo čestokrat pritožbe, češ, da primanjkuje sladkorja. To le dozdevno pomanjkanje pa je pripisovati edinole težočam, ki se pojavljajo pri transportu in pošiljavi sladkorja. Sladkorja ni-kakor ne primanjkuje, le težkoče pri pošiljanju so povzročile, da je nastalo ponekod pomanjkanje. Te težkoče pa so nastale vsled sedanjih izvan-rednih vojnih razmer in se bodo v najkrajšem času odpravile, na kar bo zopet dohajal sladkor iz tovarn.

Celjski mesarji so sklenili oddajati vsako ne-deljo 200 do 300 kg dobrega govejega mesa rev-nejšim slojem po 4 kg za kilogram. Meso se bo oddajalo proti posebnim nakaznicam in sicer 14 dkg za osebo.

Prijatelji miru. Pod tem naslovom prinaša angleški list „The Arbitrator“ okrožnico, ki pravi na svojem koncu: Iz osebnih in javnih ozirov že-limo konec klanja. Ne moremo pa pritrditi koncu vojne, ki bi se mogel smatrati kot upravičbo nemške vlade na podlagi dokaza uspeha, kar bi utr-dilo prestiž militarizma ter iznova naložilo vsem narodom breme oboroženja. Vemo, da ni mogoče uničiti velikega naroda in stremljenje, to storiti, pada nazaj na one, ki to mislijo. Če govore naši ministri o uničenju pruskega militarizma, mislijo končati sistem, ki je prisilil vso Evropo, da se je oboroževala in ki sili sedaj, da ubija milijone svo-jih sinov. Ta sistem je mogoče odpraviti, če je Nemčija pripravljena, sprejeti, kar večina drugih narodov že dolgo želi: Rešitev meddržavnih spo-rov potom mirnih razsodišč ali s pomočjo sodelo-vanja pri posvetovanjih, in ne s tajnimi grožnjami z mečem.

Učenec

se sprejme iz boljše rodbine.

Ivan Levičnik, urar in trg. v Kranju.

Odda se s 1. novembrom

ena soba

s 3, ali pa 1 soba z 2 poste-ljama, obe sobi meblovani.

Kje, pove upravništvo „Save“.

Vojne dopisnice

v poljubnih
množinah
oddaja

Tiskarna „Sava“
v Kranju.

„KINO IDEAL“ V LJUBLJANI.

Petek 20., sobota 21., nedeljo 22., pond. 23., torek 24. okt.:

Vroč bojni dan pri II. polku tirolskih cesarskih strelcev.

Praporščak Rudolf Walter. — Oddelek dobi povelje očistiti kraj M.... sovražnega zadnjega kritja. — Najprvo obstreljuje učinkovito naša artiljerija kraj. — V najhujšem ognju sovražnih granat zavzamejo c. in kr. lovci prve hiše. — Polkovno poveljstvo opazuje in vodi boj. — V neki skupini hiš se zlomi odpor z roč. granatami se braneč. sovražnika z navalom c. in kr. čet.

Mojstrski detektiv. Veseloigra. Jakob Tiedke v glavni vl.

Prva velika nordijska učinkovitost:

SODNI DAN.

Drama potresne katastrofe v 5 dejanjih. — Samo znameniti nord. igralci. Za mladino neprimerno. Za mladino neprimerno!

Sreda 25., četrtek 26., petek 27. oktobra:

Sascha Messtrov teden 102. Vojne aktualnosti.

Milijonarja Nelbicha rekordni polet.

Amerikanska veseloigra.

Prvi Rita Sacchetto umetniški film:

Princesinja Herzelein ali Ave Maria

Pesem usode o 4 dejanjih. V glavnih vlogah znameniti nordijski igralci Rita Sacchetto, Ant. Verdier, Henny Lauritzen, Alf. Blüthecher in gč. Jakobsen.

Za mladino neprimerno. Za mladino neprimerno.

Prednaznanilo: Atrakcija: „Talarso ali mož z zelenimi očmi“. (Uganjevalec misli.) Drama o 4 dejanjih z Henrikom Peerom. — 4 nadaljevanja.



Varujte se ponaredb!



Želodčni liker
!! „FLORIAN“ !!

ne slabi in ne omami,
ampak daje moč in ve-
selje do dela!

ta je prijatelj naš pravi,

Ki nas krepi,

Da smo čvrsti in zdravi!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino
od Rastlinske destilacije „FLORIAN“
v Ljubljani.

Najstarejša
trgovina

Ferd. Sajovic
v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)
priporoča

2 52—39

svojo bogato zalogo

sukna, letenskih modnih blagov, cefirov in batistov za ženske bluze in obleke, pike, kambrikov, levantinov, ševijotov, kamgarnov in lodnov za pelerine, šifona, bele kotenine in platna za rjuhe, cvilha za žimnice, satenastih in pisanih posteljnih odev, kakor tudi vsega drugega **manufakturnega blaga**. Volneni robci, pleti najnovejših vzorcev in najboljše kakovosti.

Snežne kape, trebušnike, naročnike, rokavice in nogavice za vojake.

Svilnati robci najnovejših vzorcev.

Najbolj varno naložen denar v vsem
političnem kranjskem okraju!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje) nad
406.000 kron!

Hranilnica posoja na zemljišča po 5½% na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolжник v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1915. je bilo
stanje hranilnih vlog nad

6 milijonov 120 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
nad 3 milijone 900 tisoč kron.

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vlozne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglašati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

**da vlagajo v to hranilnico tudi so-
dišča denar mladoletnih otrok in
varovancev, ter župnišča cerkveni
denar.**

Ta najstarejši in največji denarni za-
vod na celém Gorenjskem **uraduje
v Kranju na rotovžu**

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak tržni dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.